

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΑΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 64

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2001

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΝΕΟ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟ!

Χαταγράφοντας το "Χρονικό" του Παγωνίου αυτής της εποχής, έχουμε γράψει πολλές φορές για όλες της μορφές λαθροδραστηριοτήτων που διενεργούνται στην επαρχία μας, και γύρω από τα σύνορα. Λαθρεμπόριο ζώων που ακόμη συνεχίζεται, λαθροϋλοτομία, λαθρομεταφορές λαθρομεταναστών, λαθροκυνήγι, ναρκωτικά και όπλα. Και τώρα; Ανθεί το λαθρεμπόριο τροφίμων, ηλεκτρικών συσκευών και άλλων ειδών τα οποία εξαγονται αφορολόγητα και επιδοτούμενα στην Αλβανία και εισάγονται λαθραία με ζώα από τα μονοπάτια του πυρόπληκτου Παγωνίου! Αυτά δημοσιεύθηκαν στη εφημερίδα "ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ" Ιωαννίνων, και σύμφωνα με εξακριβωμένες πληροφορίες της εφημερίδας, τόνοι προϊόντων (από ζάχαρη, αλεύρι, ζυμαρικά, μέχρι ηλεκτρικά είδη και άλλα) μπαίνουν στην Αλβανία και έρχονται πάλι στην Ελλάδα! Τα προϊόντα αυτά εισάγονται στην Αλβανία χωρίς ΦΠΑ αλλά και επιδοτούμενα και αντί να διατεθούν στη εκεί αγορά, τεράστιες ποσότητες

επιστρέφουν στην Ελλάδα. Φορτώνονται από Αλβανούς σε άλογα, μουλάρια ακόμη και γαϊδούρια, και μέσα από μονοπάτια φτάνουν σε συγκεκριμένα σημεία όπου φορτώνονται σε φορτηγά και διατίθενται στην τοπική αγορά. Σύμφωνα με το δημοσίευμα της εφημερίδας, η δραστηριότητα αυτή ανθεί το τελευταίο διάστημα στην περιοχή της Αγίας Μαρίνας και της Λάδδανης. Το φαινόμενο φαίνεται πως είναι γνωστό στους ντόπιους. Τα υπόλοιπα τα αφήνουμε να τα φανταστούν ή να τα ερευνήσουν οι Παγωνήσιοι αναγνώστες μας. Εμείς, απλά αντιγράψαμε όσα δημοσιεύθηκαν για την ενημέρωσή τους και πιάνουμε την ευκαιρία να επαναλάβουμε ότι και με Στρατό και με Συνοριοφρουρούς τα σύνορα είναι αφύλακτα. Οι Αλβανοί και οι παράνομοι μπαίνουν και απαρτίζουν και ασύληπτοι, ακόμη και τα αλογομούλαρά τους έμπορα και ότι το Παγώνι είναι χώρος μιάς εκτεταμένης και επικίνδυνης παρανομίας η οποία αποτρέπει κάθε προσδοκία ανάπτυξης και επιχειρηματικής δράσης.

ΤΟ Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΡΧΙΣΕ... ΣΤΡΑΒΑ

Στις 30 Οκτωβρίου ανακοινώθηκε από την Περιφέρεια Ηπείρου ο πρώτος πίνακας των έργων που εντάχθηκαν στη ΣΑΝΑ-3 του Νομού Ιωαννίνων. Είναι η πρώτη γεύση από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και είναι πικρή και σιφή για το Παγώνι μας. Ο πίνακας περιλαμβάνει 25 έργα που εντάσσονται στο πρόγραμμα, συνολικού ύψους δαπάνης 7.538.993.000 δραχμών. Στον πίνακα αυτό των 7,5 δισεκατομμυρίων δεν υπάρχει ένα έργο του Παγωνίου να εντάσσεται στο Πρόγραμμα αυτό. Η ανάλυση των εντασσόμενων έργων, τόσο από πλευράς αξιολόγησης των έργων, όσο και από πλευράς γεωγραφικής κατανομής, έχει πολλά που θα μο-

ρούσαν να σχολιαστούν και να επισημανθούν, και από τα οποία φαίνεται σαφώς ο αποκλεισμός του Παγωνίου. Οι επιλογές δείχνουν μία εύνιοια σε περιοχές που γνωρίζουν μονίμως τις προτιμήσεις των αρμοδίων και έχουν επιτύχει να μπουν σε μία πορεία που οδηγεί στην αναστροφή της παρακμής. Για αυτές τις επιλογές και τις εύνιοιες και παράλληλα τον αποκλεισμό του Παγωνίου, δεν εκδηλώθηκε από κανέναν Παγωνησιακό εκλεγμένο φορέα, μια έστω και τυπική διαμαρτυρία προς την Περιφέρεια και το Υπουργείο, το οποίο εμφανίζεται ως η Υπηρεσία που απεφάσισε αυτή την κατανόμη. Το πρόγραμμα ξεκινάει χωρίς Παγώνι.....

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΙ Η ΓΚΡΙΝΙΑ;

Δεν δίνουμε την καλύτερη εικόνα στο Νομό με όλα αυτά τα φαινόμενα γκρίνιας και αντιπαράθεσης που συμβαίνουν στο Δήμο Δελβινάκιου. Ο τρόπος μάλιστα που δημοσιοποιούνται από το Δήμο Δελβινάκιου στα μέσα μαζικής επικοινωνίας με δελτία τύπου, δεν συγκεντρώνει παρά πικρόχολα σχόλια και κριτικές που δεν μας κολακεύουν σαν Παγωνήσιους. Τα ίδια μάλιστα, αυτά τα δελτία τύπου, που έπρεπε να είναι απλά και πληροφοριακά αποτελούν μνημεία ενός κακόγουστου κοσμοπολιού που ενοχλεί και αυτούς που θέλουν να ενημερωθούν. Στο τελευταίο που έχουμε στα χέρια από 31 Οκτωβρίου διαβάσαμε στην αρχή του κειμένου: "Βαρύγδουπα αποχώρησαν 3 Δημοτικοί! Σύμβουλοι της αντιπολίτευσης..."! Δεν αποτελεί ποιοτικό δημοτικό έγγραφο αλλά ούτε και ποιοτικό λόγο έκφρασης, αυτή η μειωτική περιγραφή των αντιπροσώπων της αντιπολίτευσης στο Δημοτικό Συμβούλιο, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο κομμάτι των δημοτών. Καλό είναι ο Δήμαρχος, που είναι και φιλόλογος, να κάνει κομψότερο τον λόγο του στα Δημοτικά πράγματα, γιατί η εικόνα που δημιουργεί στο κόσμο δεν ανταποκρίνεται σε αυτό που "έχτισαν" οι Παγωνήσιοι στην Ηπειρωτική κοινωνία. Στο τέλος δεν είναι και τόσο κολακευτικό για τον ίδιο, σαν Δήμαρχο αλλά και σαν πνευματικό άνθρωπο.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ ΚΙΝΗΤΟ ΤΟΥ ...ΑΗΛΙΑ!

Γνωστό είναι βέβαια ότι τα Εωκλήσια του Αηλιά χτίζονταν συνήθως σε βουνοκορφές ή σε χαμηλότερα υψόμετρα αλλά οπωσδήποτε σε κάποια κορυφή λόφου. Μάλιστα η παράδοση θέλει "Αηλιά να βλέπει Αηλιά". Λέγεται ακόμη πως κάπως έτσι είχαν και οι Αρχαίοι Έλληνες τα ιερά του Απόλλωνα που ήταν συγχρόνως και σημεία αναμεταδόσεως οπτικών σημάτων και μηνυμάτων με φωτιές. Τα λέγανε και φρυκτωρίες ή φρυκτώρια. Σε πολλούς δικούς μας Αηλιάδες αναφέρεται στην παράδοση ότι χρησιμοποιήθηκαν και έτσι, σαν σηματοδότες μιάς τέτοιας επικοινωνίας για την αναγγελία επιδρομών ή προσεγγίσεως κινδύνων. Θολή η παράδοση μέσα στην αχλύ των θρύλων που γοητεύει τη φαντασία και διατηρείται στις βουνοκορφές και λιγότεροι αυτοί που λειτουργούν. Δύσκολα τα χρόνια για τους λίγους ηλικιωμένους κατοίκους και προβληματική η ανάβαση μέχρι τους Αηλιάδες. Κλεισμένα και πολλά μονοπάτια από τη βλάστηση. Πολλοί Αηλιάδες έγιναν και "σταθμοί" διανυκτέρευσης και καταφύγια για τους λαθρομεταναστές. Και κάποιοι Αηλιάδες γιορτάζονται σήμερα μέσα στα χωριά και δεν καιεί πλέον

ούτε καντήλι ούτε κερί στα Εωκλήσια. Όλα αυτά ήρθαν στη μνήμη με την επικαιρότητα μιάς προσπάθειας ευσεβών χριστιανών και καλών πατριωτών, που μετά από πολλά χρόνια και υπο το βάρος των τύψεων για την εγκατάλειψη της εκκλησίας του Αηλιά τους στο βουνό, αποφάσισαν να την επισκευάσουν. Μετά από πολλές προσπάθειες και αφού εξασφαλίθηκαν τα χρήματα από την ευλάβεια των πιστών, άρχισε η επιχείρηση επέμβασης. Με το αυτοκίνητο έφθασαν τα υλικά μέχρι το πιοσιτότερο σημείο.

-Θα βγεί, μωρέ, το αυτοκίνητο η θα μείνει στο δρόμο;

-Μην ανησυχείς έχω και.... μπροστινό! Θα βοηθήσει και ο Αηλιάς! Αλλά ότι και να συμβεί θα σε πάρω από το....κινητό! Πιάνει εκεί από τον Αηλιά!

Έτσι η επιχείρηση "μεταφορά" με το αυτοκίνητο παρακολούθησε από το....κινητό! Μεγάλη του η χάρη. Αηλιάς βλέπει Αηλιά, δηλαδή τις κεραίες της κινητής τηλεφωνίας που είναι κι αυτές τοποθετημέ-

νες, κάπως έτσι, σαν τους Αηλιάδες!

Μετά, η επιχείρηση μεταφοράς συνεχίστηκε με τα ζώα των "Αλβανών".

Πριν όμως φθάσουν οι "Αλβανοί", έφθασαν οι...συνοριοφύλακες! Τρόμαξαν και οι κτηνοτρόφοι! Κάτι συμβαίνει! Αφου δόθηκαν κάποιες εξηγήσεις για τα υλικά που ήταν εγκαταλειμένα στο δρόμο, και αφού επικοινωνήσαν με τα...κινητά από τον Αηλιά-μεγάλη του η χάρη τους φωτίσε-έφυγαν χωρίς...συλληψή! Ξεκίνησαν και οι "Αλβανοί" με τα ζώα να κάνουν τη μεταφορά των υλικών μέχρι την εκκλησία του Αηλιά. Τέσσερεις ώρες πορεία για να φθάσουν τα ζώα μέχρι τα υλικά. Και η ανησυχία του εντολέα δικαιολογημένη. Μόνο, που οι "Αλβανοί" είχαν και μπέσα, αλλά και....κινητά! Έτσι ο ανήσυχος εντολέας κάθε μία ώρα σχημάτιζε τον αριθμό του κινητού των "Αλβανών" και μάθαινε που βρίσκεται η επιχείρηση και η πορεία των ζώων με τα υλικά! Το κινητό και οι νέοι "Αηλιάδες", οι κεραίες της κινητής τηλεφωνίας, έλυσαν πολλά

προβλήματα. Η τελευταία φάση της επιχείρησης ήταν η επίσκεψη και η εργασία των μαστόρων. Εκεί ήταν που το κινητό...αποθεώθηκε! Κάθε μέρα έδινε το μετεωρολογικό δελτίο του Αηλιά! Και κάθε μέρα μάθαινε η επιτροπή της εκκλησίας που βρίσκεται η δουλειά και αν λείπει κάτι! Και αυτό ήταν που ανακούφιζε όλους και βοήθησε να τελειώσει η επιχείρηση και να γίνει το τόμα της επιτροπής και των πιστών χωριανών. Το κινητό στον Αηλιά! Ποιός το φαντάζονταν; Και ποιός μπορεί ακόμη και σήμερα να φανταστεί ένα τέτοιο συνδυασμό λατρείας, παράδοσης, ιστορίας και τεχνολογίας που δίνει την ευκαιρία μιάς επανάληψης της αρχαίας επικοινωνίας από τους Αηλιάδες, μιάς ιδέας με τόσο αρχαίες ρίζες από την εποχή που ανακαλύφθηκε και χρησιμοποιήθηκε η φωτιά και η φλόγα που, μετά την σμίλη ήταν η πρώτη εφαρμογή της τηλεπικοινωνίας! Για να περάσει στην εξέλιξη και να καταγραφεί στην παράδοση με το δικό της μήνυμα. "Αηλιάς βλέπει Αηλιά"! Κι εκεί δίπλα στο Αηλιά, ο ταπεινός βοσκός, έχει στο σακκούλι του το κινητό και απολαμβάνει το μεγαλύτερο κοινωνικό αγαθό, την επικοινωνία!

Κων/νος Χρ. Κωστόυλας

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Την Ντίνα, την κόρη της αγαπημένης μου φίλης και συμμαθήτριας Κασσιανής Καλούδη-Τσαλάκη, που πήρε το πτυχίο της Ιατρικής, συγχαίρω θερμά και εύχομαι καλή σταδιοδρομία. Στη γιαγιά Μαρούσιω να τη χαίρεται και στης Μαρίας μας. Με χίλιες ευχές και πολλή αγάπη.

Λίτσα Βαλαδάνη

ΩΡΕΑ ΑΝΤΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Ο Χρυσόστομος Χατζής αντί στεφάνου στη μνήμη του Νικολάου Αργύρη που πέθανε στην Αθήνα και ετάφη στην Πωγωνιανή διέθεσε χρηματικό ποσό στον Ιερό ναό Αγίου Νικολάου Πωγωνιανής.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ωρειοκάστρου ευχαριστεί τους χωριανούς και φίλους του χωριού μας που επίμησαν με την παρουσία τους το πανηγύρι μας και εύχεται υγεία και χαρά σε όλους.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΜΗΝΗΜΗ

Η Αδελφότητα Δρυμαδιωτών "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ" για τον θάνατο των συγχωριανών τους Βασιλικής Πλιάκου και Αρτέμιδος Χατζή απέστειλαν 20.000 δραχμές στο Άσυλο Ανιάτων για τη Βασιλική και 20.000 δραχμές στην Εκκλησία του χωριού για την Αρτέμιδα μαζί με τα συλλυγητήρια, ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στην από 4-11-2001 Συνεδρίασή του.

ΣΤΑΥΡΟΣ Β. ΜΠΕΤΖΟΥΝΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΟ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΥΛΙΚΟΥ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 130 - Τ.Κ. 542 48
ΤΗΛ. 30.1.267 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Μηνιαία Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής:

Κων. Χρ. Κωστούλας
Διευθύνσεις επικοινωνίας:
Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44005), τηλ. 0657-31333
Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέτση 16 (Τ.Κ. 45332),
τηλ. 0651-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ»

Πέραμα Ιωαννίνων
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΩΝ ΤΑΞΙΔΕΜΕΝΩΝ

Γ' συνέχεια

βρε τούτος βήχει ειν' χτικιασμένος
πολύ το σχολιάζουν
κι ουτε που τον πλησιάζουν

Την αρώστια την φοβούνται
μη κολλήσουν συλογούνται
δεν υπάρχει σωτηρία
μπάι το νικόπο στη μικρή ηλικία.

Τα κακά τί τα θυμάμαι;
για κοίτα εκεί παναθεμά με
ας μιλήσω σοβαρά
για τα χρόνια τα παλιά.

Ναι, κάτι τέτοιες αναμνήσεις
πώς να τις αλσημονήσεις
σε λέγανε κι ανεπρόκοπο
αν είσουν και πρωτότοκο

Μη μου πείτε και σεις τώρα
έτσι ήταν όλη η χώρα
θα θυμώσω, θα φωνάξω
και θα πάρω πάλι φόρα

Στα ξένα δεν ξέραν Πασχαλιά
Χριστούγεννα ή Αηλιά
ως κι αυτή την Κυριακή
ξέχναγαν οι χριστιανοί

Όλοι οι ταξιδεμένοι
τέτοιες μέρες είν' θλιμένοι
σαν θυμούνται τα παιδιά τους
το χωριό τη φαμελιά τους.

Μόνοι πλένουν τα σκουτιά τους
ράβουνε και τα κουμπιά τους
πώς βρωμούσαν τα πατούνια
και σου σπάζαν τα ρουθούνια.

Πέντα κι έξι μια παρέα
τα περνάγαν πιο ωραία
στο δωμάτιο το βράδυ
και συχνά μες_το σκοτάδι

ΧίλιοΜάρης
ΡομπιτινιΜεροπαιός
Θα συνεχίσω.....

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά, όσους συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος για το χαμό του λατρευτού μας συζύγου, πατέρα και παππού ΘΩΜΑ ΧΑΡΙΣΗ.

Η οικογένειά του

Κοινωνικά

ΘΑΝΑΤΟΙ

* Απεβίωσε στην Πωγωνιανή ο Ανδρέας Τάσσης ετών 72.

* Απεβίωσε και κηδεύτηκε στον Παλαιόπυργο ο Θωμάς Χαρίσης του Πέτρου ετών 73.

* Απεβίωσε στην Κάτω Μερόπη ο Βασίλειος Βλάχος ετών 67.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΥΒΛΙΟΤΗΚΗ»

1. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ο κάμπος του Ξηροβάλλου - Το μεγάλο ντερένι του Πωγωνίου» Μια σύνθετη εργασία για το πέρασμα του Ξηροβάλλου
2. Κων. Χρ. Κωστούλα «Γνωριμία με την Πωγωνιανή» Ένας μικρός οδηγός με ιστορικά και άλλα στοιχεία για την Πωγωνιανή
3. «Πωγωνικά» Ανατύπωση του σπάνιου αυτού βιβλίου του Ι. Λαμπριζή που πρωτοεκδόθηκε το 1889
4. «Πωγωνικά Χρονικά» Τόμος 1 Θέματα: Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Πεζογραφία-Ποίηση-Ερευνα-Στατιστικά-Βιβλιογραφία-Τοπωνύμια κ.ά.
5. «Φωτογραφικό Λεύκωμα Πωγωνίου» Σειρά 1 Ένα 16σέλιδο μεγάλο σχήματος 20Χ28, με 16 σπάνιες φωτογραφίες Πωγωνίου
6. Κων. Χρ. Κωστούλα «Η μάνα μολογεί κι εγώ γράφω» Μια καταγραφή αφηγήσεων με τοπικές ιστορίες, κοινωνική και αγροτική ζωή, έθιμα, προλήψεις, δοξασίες μιας εποχής στο Δολό και αλλού.
7. «Πωγωνικά Χρονικά» Τόμος 2 Θέματα: Ερευνα-Αρχαιολογία-Ιστορία-Πεζογραφία-Ποίηση-Στατιστικά-Τοπωνύμια-Φωτογραφία
8. «Πωγωνιανή» Φωτογραφική αναδρομή 100 χρόνων
9. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ενα παδί του '40 θυμάται» Ένα «παιδικό ρεπορτάζ» ενθυμύσεων από τον πόλεμο του '40
10. Κων. Χρ. Κωστούλα «Οι εισηγογράφοι του Γένους» Μια καταγραφή ενθυμύσεων στα εκκλησιαστικά βιβλία του Φαραγγίου
11. Κων. Χρ. Κωστούλα «Το μικρό χρονικό του Σχολείου Ρομπιτινι (Μερόπης) Πωγωνίου» Μια καταγραφή πληροφοριών για την εκπαίδευση των παιδιών των Ρομπιτινι.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
0657

ΟΤΕ Δελβινακίου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινακίου	22211
Ταχ. Βήσσανης	71249
Ταχ. Δελβινακίου	22244
Ταχ. Κεφαλοβρύσου	41210
Ταχ. Πωγωνιανής	31210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22198
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινακίου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσσανης	71366
Ιατρείο Κερατσόβου	51624
Ιατρείο Κεφαλ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελβινακίου	22216
	22365

Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Δελβινακίου	22085-22086
Αστυνομία Βήσσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	51570
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Ελεγχος Διαβατηρίων Καραβιάς	51230
Τελωνείο Καραβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Καραβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344
Τελωνείο Δρυμάδων	31050

ΤΗΛΕΦΩΝΑ
ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ανω Πωγωνίου	(0657) 41206
	ΦΑΞ - 41206
Δελβινακίου	(0657) 22204
	ΦΑΞ - 22444
Κοιν. Λάδδανης	(0657) 51667
Κοιν. Πωγωνιανής	(0657) 31227

ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Την Πέμπτη 25-10-2001 επισκέφτηκε το Δελβινάκι ο Γ. Γ. Περιφέρειας Ηπείρου κ. Ηλίας Λιακόπουλος και συνοδευόμενος από το Δήμαρχο κ. Αθαν. Μποζιάρη επισκέφθηκε το Μεθοριακό Σταθμό Καραβιάς όπου επιθεώρησε νέες εγκαταστάσεις. Ο Δήμαρχος κ. Μποζιάρης ζήτησε να επανεξεταστεί το θέμα της μεταφοράς του ΚΤΕΑ και του Σταθμού ΤΑΞΙ έξω από το χώρο του Μεθοριακού Σταθμού, ακόμη και στα Κτίσματα.

ΤΟ ΔΟΛΟ ΧΩΡΙΣ ΝΕΡΟ...

Άρχισαν να εμφανίζονται τα συμπτώματα της ανομείβετης με μείωση των νερών των πηγών. Το Δολό γνώρισε ήδη την έλλειψη νερού καθώς δεν φθάνει στη δεξαμενή του νερό από το δίκτυο ύδρευσης που διαθέτει. Οι όροχές που έπασαν ήταν λίγες και το καλοκαίρι παρατάθηκε μέχρι το Νοέμβριο. Το πρόβλημα άρχισε να εμφανίζεται και σε άλλα χωριά και όλοι αναμένουν έναν θαύ χειμώνα με πολλά νερά και χιόνια για να γεμιστούν οι υπόγειες δεξαμενές που τροφοδοτούν τις πηγές. Δεν είναι καλό να βλέπουμε αυτήν την περίοδο δυτιοφόρα να μεταφέρουν νερό στα χωριά και στους κτηνοτρόφους. Ίσως από τώρα πρέπει να προγραμματισθούν κάποιες ενέργειες για το χρόνο.

ΤΟ ΝΕΟ «ΣΤΕΚΙ»
ΤΩΝ ΒΟΣΤΙΝΙΩΤΩΝ
ΕΤΗΝ ΑΘΗΝΑ...

Νέο "στέκι" βρήκαν οι Βοστινιώτες στην Αθήνα για τις συναντήσεις τους και τη διατήρηση της επικοινωνίας. Και συναντούνται εκεί, όχι μόνο οι Βοστινιώτες αλλά και αρκετοί κοντοχωριανοί και φίλοι για ναθυμούνται τα χωρικά. Το νέο "στέκι" βρίσκεται στο βάθος της στάδας στη οδό Σοφοκλέους και ακριβώς απέναντι από το Χρηματιστήριο. Εκεί μαζεύονται κάθε Δευτέρα και Πέμπτη, τις πρωινές ώρες, και τα λένε. Με την ευκαιρία, με ευχαρίστηση θα δηλώσουμε οποιαδήποτε πληροφορία για άλλα "στέκια" Πωγωνισίων για να βοηθήσουμε εκείνους που επιθυμούν να έχουν μία επικοινωνία με συμπατριώτες.

ΟΥΤΕ ΕΠΛΑΘΑ - ΟΥΤΕ ΑΠΒΑΝΙΑ

Έγινε βορυσωδώς και δημοσιοεσχιστικά ο "Μεθοριακός" Σταθμός Δρυμάδων και στεγάστηκε ...προσωρινά σε μια παράγκα περίσσειμα από τα σειμοπρίπτα της Κόνιτσας! και πέρασαν τρία χρόνια και η προσωρινή παράγκα...μονιμοποιήθηκε, αλλά έγινε περιστασιακή η λειτουργία του Σταθμού. Όταν και αν ευκαιρεί ένας χωροφύλακας να διασώσει το κύρος και την αξιοπρέπεια του Κράτους. Όταν ευκαιρεί! Τις περισσότερες φορές τον ...περιμένουν οι ομογενείς μας του ξεκοιμένου Πωγωνίου, να φανεί στη στροφή του Σταυροσκιαδίου! Κι αν δεν έρθει επιστρέφουν στα χωριά τους, για να επιστρέψουν την επομένη να τον ξαναπεριμένουν! Η ντροπή της Ελλά-

ΚΑΝΤΕ ΠΕΡΑ ΡΕ....

Στα καμενοχώρια αποφασίστηκε η απαγόρευση του κυνηγιού. Και θα λογάριζε κανείς πως μετά από μία τέτοια συμφορά, που βρήκε τον τόπο με τις πυρκαγιές, αυτή η απόφαση θα ήταν σεβαστή. Τι χειρότερο μπορούσε να συμβεί στη περιοχή, στο φυσικό περιβάλλον και στο κυνήγι; Κι όμως η νέα κυνηγετική περίοδος βρήκε μέσα κάποιους κυνηγούς που δεν τους αγγίζουν οι απαγορευτικές αποφάσεις, ούτε τους σταματούν οι πινακίδες. Για να δείξουν μάλιστα τη...δύναμή τους, έβαλαν στο σημάδι και τις απαγορευτικές πινακίδες. Λέγεται πως αυτό ενόχλησε τους ντόπιους που πήγαν και διαμαρτυρήθηκαν στους λαθροκυνηγούς, για την εισβολή στα απαγορευμένα εδάφη. Αλλά εκείνοι ούτε που τους λογάρισαν. "Κάντε πέρα ρε...", είπαν και συνέχισαν την...άθληση στα απαγορευμένα! Και να μη λέμε ότι έχουμε και συνοριοφύλαξη! Ούτε ότι η απαγόρευση του κυνηγιού από τη Νομαρχία ήταν αναπτυξιακό μέτρο για τα καμενοχώρια! "Κάντε πέρα ρε", το κράτος είμαστε εμείς, με τα... τουφέκια! Εκεί κατάντησε το Πωγωνί μας.

ΤΕΠΙΚΑ ΜΕ ΠΟΣΟΥΣ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΚΕΣ
ΕΙΝΑΙ ΧΡΕΩΜΕΝΟ ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ;

Συνοριοφύλακες με γραφεία έχουν μοιραστεί σε έδρες στο Δελβινάκι, Καστανή, Κεφαλοβρύσο, Πωγωνιανή και τελευταία στην Αγία Μαρίνα. Δεν είναι ακριβώς γνωστή η δύναμη αυτών των μονάδων. Συνικά ακούμε και διαβάζουμε ότι αποσπάσματα από αναμένουν έναν θαύ χειμώνα με πολλά νερά και χιόνια για να γεμιστούν οι υπόγειες δεξαμενές που τροφοδοτούν τις πηγές. Δεν είναι καλό να βλέπουμε αυτήν την περίοδο δυτιοφόρα να μεταφέρουν νερό στα χωριά και στους κτηνοτρόφους. Ίσως από τώρα πρέπει να προγραμματισθούν κάποιες ενέργειες για το χρόνο.

ΚΑΙ ΠΑΝΙ ΟΙ ...ΞΥΛΟΣΧΙΣΤΕΣ

Δεν κάνουν πίσω οι γνωστοί Ξυλοσχιστές! Τόχουν βάλει αμέτρωχαμιά να μην αφήσουν δένδρο για δένδρο στα δάση μας. Εκείνοι βέβαια τη δουλειά τους κάνουν. Υπάρχουν όμως και κάποιοι ανόητοι που λένε άκριτα ότι στο δάσος του Δολού που λεηλατήθηκε, με τις βανασες υλοτομίες, ξαναφούντωσε το ...δάσος! Μπερδεύουν το δάσος με τη θαμνώδη βλάστηση που βγήκε και που για να γίνει δάσος θέλει 80-100 χρόνια! Αλλά παρόλη την αντίθεση που δημιουργήθηκε από φόρες και ομογενειακούς παράγοντες του Δολού και τη γενική δυσφο-

ρία, οι Ξυλοσχιστές ξαναμπήκαν στο δάσος για να λεηλατήσουν ένα ακόμη κομμάτι του δάσους του Δολού. Με τις ευλογίες βέβαια της τοπικής εξουσίας και της απόλυτης άποψης της διαχείρισης των κοινών. Έστω κι αν τους ενοχλούμε -αν και δεν φαίνεται να έχουν κάποιες περιβαλλοντικές και κοινωνικές ευαισθησίες- θα συνεχίσουμε να λέμε την αποψή μας και να μεταφέρουμε την αποψή και τις ανησυχίες πολλών συμπατριωτών μας. Πρέπει να γνωρίζουν ότι δεν είναι μόνοι και απόλυτοι κυρίαρχοι μιάς εξουσίας, ούτε μπορούν να θεωρούν μία θητεία ανέλεγκτη και ασχολίαστη. Η εφημερίδα καταγράφει τα γεγονότα και το χρονικό αυτής της αλόγιστης κατάρσεως. Για την ιστορία. Του τόπου και των περιστασιακών διαχειριστών.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ

Κουτσαβέλης Ε. Παντελής

ΠΤΥΧΙΟΧΩΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΓΕΩΠΟΝΙΚΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Γεωργικά φάρμακα, Σπόροι, Λιπάσματα
Μελισσοκομικά, Οινολογικά, Ζωοτροφές

Ασωπίου 8, Ιωάννινα • Τηλ. 64.646 • FAX: 70.008

Ιστορίες του χωριού

Του Λεωνίδα Κουτσουμπιά

ΤΟ ΕΥΛΟΓΙΟΦΥΡΟ

Είναι τοποθεσία 30 στρεμάτων περίπου και απέχει από το χωριό Δολό τρία χιλιόμετρα. Αυτό το γιοφύρι το είχαν κτίσει οι κάτοικοι του Δολού εκεί, γιατί ο δρόμος για τη Βοστίνα ήταν ασφαλέστερος. Εκεί που ήταν το ξύλινο γιοφύρι είναι ένα ρέμμα που το χειμώνα γίνεται αδιάβατο και τα νερά του χύνονται στη χαράδρα. Απ' αυτό πήρε το όνομά της η τοποθεσία. Σήμερα στην ίδια ακριβώς θέση υπάρχει ένα πανέμορφο πέτρινο γιοφύρι. Ποιός τόρκιασε; Η παράδοση λέει πως ήταν μία φτωχή γριούλα που την έλεγαν Νονούλω, είχε ένα γαϊδουράκι το φόρτωσε ξύλα από το λόγγο και τα πουλούσε στη Βοστίνα. Επειδή όμως το γιοφύρι ήταν ξύλινο σκιάζονταν να περάσει. Έμασε κι αυτή κάμποσα γρόσια κάνοντας οικονομία; ήρε καλούς μαστόρους, τους πλέρωσε κι έτσι χτίστηκε το πέτρινο γιοφύρι. Την ίδια χρονιά, μετά τον θάνατο του Αλή πασά (1822), ο ιδιοκτήτης του χωριού δερβίς Χασάν παντρεύτηκε με θρησκευτικό γάμο μία από τις υφές του Αλή την Ελληνίδα Νίτσα Σουλιά από τα Γιάννενα. Ο δερ-

βίς Χασάν μαζί με τον Ομέρ Βρυώνη συνωμότησαν κατά του πασά των Ιωαννίνων Μεχμέτ Ρεσίτ πασά ο οποίος έπνιξε το δερβίς Χασάν στις αρχές του 1825. Βλέποντας ο Ομέρ Βρυώνης ότι έχασε το παιχνίδι χάρησε τα χρέη των Δολιωτών που χρωστούσαν στο δερβίς Χασάν αλλά να δίνουν ένα μικροποσό στη χήρα Κυρά Νίτσα για τα καθημερινά της έξοδα. Ας ελθωμε τώρα στη Νονούλω. Η λέξη δεν είναι κύριο όνομα. Είναι χαιδευτικό και κυρίως προσωνόμηση σεβασμού προς κυρία εξοισέβα-στη. Άρα η χορηγός είναι η κυρά Νίτσα, την οποία για να ευχαριστήσουν οι Δολιώτες δίσωσαν με τον προσήκοντα σεβασμό και αγάπη με τη λέξη Νονούλω. Από όλα αυτά βγαίνει ότι το γιοφύρι το πέτρινο έγινε με χρήματα των Δολιωτών που χρωστούσαν στη κυρά Νίτσα. Πότε όμως χτίστηκε το πέτρινο γιοφύρι; Όσο για την τύχη του Ομέρ Βρυώνη, αφού διωρίστηκε έπαρχος Θεσσαλονίκης το χειμώνα του 1825, αργότερα εξορίστηκε στην Κιουτάχεια όπου και πέθανε.

ΜΙΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΑΝΑΜΝΗΣΗ

Μαζί με το ευγενικό και ενημερωτικό γράμμα της Αδελφότητας Περιστεριωτών έφθασε και μία ανάμνηση από το καλοκαίρι και τη γιορτή της Αγίας Τριάδας. Μα αναμνηστική φωτογραφία μαζί με τους άλλους προσκυνητές στο ομώνυμο εκκλησίο της Μεγγουλής συνοδεύει το γράμμα. Τη δημοσιεύω σαν ένα ακόμη πειστήριο της διατήρησης μιάς παράδοσης που δεν λείει, και δεν θέλει, να εγκαταλείψει αυτόν τον τόπο, το δικό μας τόπο και αποτελεί μία απάντηση σε όσους μουρμουρίζουν και σε κείνους που δεν ακολουθούν τα βήματα σε αυτά τα προσκυνήματα. Από την πληροφόρηση για τα δρώμενα της Αδελφότητας στο Περιτέρι, δίδεται η ευκαιρία να σημειώσω το μνημόσυνο για τους πρώτους πεσόντες στο πόλεμο του 1940 και τη δέηση στο τόπο της θυσίας. Ένα καθήκον που δεν πρέπει να το ξεχνούν οι Πωγωνήσιοι. Επίσης μας πληροφορούν ότι το καλοκαίρι ανάμεσα στις άλλες εκδηλώσεις οργάνωσαν και μία έκθεση ζωγραφικής στην οποία πήραν μέρος παιδιά από 4 έως...50 χρόνων. Αυτές οι δράσεις της Αδελφότητας φέρουν τη σφραγίδα της δημιουργίας των ανθρώπων του χωριού και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας που επιμένει να διατηρεί τους δεσμούς και τη συνοχή της κάτω από τη σφραγίδα της Αδελφότητας. Το γράμμα όμως είχε και μία άλ-

λη έκπληξη. Μου έστειλαν, έστω και καθυστερημένα, το ημερολόγιο-βιβλίο "Μεγγουλή 2001". Μια έκδοση με μεγάλη επιμέλεια, αγάπη και νοσταλγία για το χωριό, με χρήσιμες πληροφορίες και με πολλά ιστορικά, λαογραφικά και φωτογραφικά ντοκουμέντα.

Μία προσπάθεια, και αυτή, Μεγγουλική δημιουργία, που εγγράφεται στις επιτυχημένες δράσεις της Αδελφότητας. Διαβάζω και ξαναδιαβάζω τα κείμενα και πάντοτε κάνω μια στάση και έναν διαλογισμό σε αυτό το "γράμμα στο Περιτέρι", για να γεμίσω και εγώ τις μπάταρες μου Ελλάδα! Ίσως και κάποια άλλη ευκαιρία το δημοσιεύσω στις σελίδες της "Φωνής". Σε αυτό το σημείωμα θα αντιγράψω μόνο το υστερόγραφο:

"Υ.Γ.: Δώσε χαιρετισμούς στις πορδαλιές, στις ζιλενιές, στα γκεμιζία και στα πλατάνια της Ζόγκας. Α! Φύλαξε μου και λίγες κάχτες, κάμπος κρένια και μύδαλα και πέσε σε παρακαλώ, στις λαμπάκιτσες να με περιμένουν...".
Ναί, στις λαμπάκιτσες που μας περιμένουν πάντοτε...
Κων. Χρ. Κωστούλας

ΜΙΚΡΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2001

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΛΕΝΙΤΣΑΣ

28 Οκτωβρίου 2001. Η μικρή Ελένη, τεσσάρων χρόνων, βρέθηκε στο χωριό της μάνας της μαζί με τους γονείς της. Μια υποχρέωση παράστασης σε ένα μνημόσυνο τους έφερε στο χωριό. Στο έρημο χωριό των πέντε κατοίκων του χειμώνα. Με την αφορμή του μνημοσύνου βρέθηκαν εκεί καμιά εικοσαριά άνθρωποι για το χρέος και για περισυλλογή. Το Σχολείο κλειστό εδώ και τριάντα χρόνια. Από τους τελευταίους μαθητές που σημάδεψαν και το κλείσιμο του σχολείου η μάνα της μικρής Ελένης. Μέρα που ήταν, μέρα μιάς άλλης μνήμης της και το δικό της "πρόγραμμα", στάθηκε προσοχή και άρχισε να ψέλνει τον εθνικό ύμνο. Η ατμόσφαιρα είχε πάρει πλέον τον πανηγυρικό χαρακτήρα της παλιάς σχολικής γιορτής. Και δεν χρειάστηκε πολύ για να σηκωθούν όλοι οι παλιοί "μαθητές" και να ψάλλουν μαζί τον εθνικό ύμνο ακολουθώντας τη φωνή της Λενίτσας των κατοίκων του χωριού. Μία ανάμνηση για τη μάνα που μπορεί να ήταν και η τελευταία σχολική γιορτή του χωριού, του έρημου σήμερα χωριού. Σήμερα μία μέρα μνημοσύνου είναι γεμάτο το παλιό μαγαζί του χωριού, καθώς όλοι οι παρευρισκόμενοι θα πιούν τον καφέ της παρηγοριάς σε μία ατμόσφαιρα σιωπηλής περισυλλογής και θύμησης του απόντος. Εκεί, σε αυτή την ώρα της μνημοσύνης, της σιωπής, διάλεξε η μικρή Ελενίτσα να δώσει τη δική της παράσταση. Σηκώθηκε, ανέβηκε σε μία καρέκλα και άρχισε να απαγγέλει και να τραγουδάει στίχους και τραγούδια από το έπος του 40 που άκουσε και έμαθε στο νηπιαγωγείο και από τη μάνα της.

Αν κάποια μέρα ο εχθρός την πόρτα μας χτυπήσει και πάλι η πατρίδα μας με ΟΧΙ θ' απαντήσει Αυτή 'ναι η απάντηση πούδωσε το σαράντα κι αυτή στο κάθε της εχθρό άφοβα δίνει πάντα.
Προς στιγμή, ξάφνιασε τους παρευρισκόμενους. Γρήγορα όμως συνήλθαν και το μνημόσυνο έγινε μία παράσταση, μία αναπαράσταση της

σχολικής γιορτής που τόσα χρόνια λείπει και που όλοι την αναπόλησαν με νοσταλγική ανάμνηση των περασμένων, με ανάμνηκα τα αισθήματα για το άλλο χρέος, το χρέος της ημέρας που τους θύμησε η μικρή Λενίτσα. Κι εκείνη, δεν έχασε την ευκαιρία να απαγγείλει και να τραγουδήσει όσα φρέσκα επετειακά είχε γεμίσει την τρυφερή μνήμη της. Δέχθηκε τα χειροκροτήματα με ικανοποίηση και όταν τελείωσε το απόθεμα της μνήμης της και τό δικό της "πρόγραμμα", στάθηκε προσοχή και άρχισε να ψέλνει τον εθνικό ύμνο. Η ατμόσφαιρα είχε πάρει πλέον τον πανηγυρικό χαρακτήρα της παλιάς σχολικής γιορτής. Και δεν χρειάστηκε πολύ για να σηκωθούν όλοι οι παλιοί "μαθητές" και να ψάλλουν μαζί τον εθνικό ύμνο ακολουθώντας τη φωνή της Λενίτσας των κατοίκων του χωριού. Μία ανάμνηση για τη μάνα που μπορεί να ήταν και η τελευταία σχολική γιορτή του χωριού, του έρημου σήμερα χωριού. Σήμερα μία μέρα μνημοσύνου είναι γεμάτο το παλιό μαγαζί του χωριού, καθώς όλοι οι παρευρισκόμενοι θα πιούν τον καφέ της παρηγοριάς σε μία ατμόσφαιρα σιωπηλής περισυλλογής και θύμησης του απόντος. Εκεί, σε αυτή την ώρα της μνημοσύνης, της σιωπής, διάλεξε η μικρή Ελενίτσα να δώσει τη δική της παράσταση. Σηκώθηκε, ανέβηκε σε μία καρέκλα και άρχισε να απαγγέλει και να τραγουδάει στίχους και τραγούδια από το έπος του 40 που άκουσε και έμαθε στο νηπιαγωγείο και από τη μάνα της.

Αν κάποια μέρα ο εχθρός την πόρτα μας χτυπήσει και πάλι η πατρίδα μας με ΟΧΙ θ' απαντήσει Αυτή 'ναι η απάντηση πούδωσε το σαράντα κι αυτή στο κάθε της εχθρό άφοβα δίνει πάντα.
Προς στιγμή, ξάφνιασε τους παρευρισκόμενους. Γρήγορα όμως συνήλθαν και το μνημόσυνο έγινε μία παράσταση, μία αναπαράσταση της

Σε ευχαριστώ κι εγώ που μου έδωσες την ευκαιρία σε αυτό το φύλλο του Οκτωβρίου να καταγράψω αυτό το μικρό Πωγωνήσιο Χρονικό και να ανανεώσω τις δικές μου αναμνήσεις, όπως, ένα παιδί του '40 που θυμάται.

Κων. Χρ. Κωστούλας

Λαππας

SERVICE από το 1948
ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΦΕΙΔΙΟΥ 8 - 10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 3808.382 - 3820.701
3302.105 - 3302.940
FAX: 3820.701

1940 - 1944

Μες της Κλεισούρας τα βουνά
στους πάγους και στα χιόνια
εκεί η Ελλάδα η μικρή
δοξάστηκε αιώνια

Του Μουσολίνι ο Τάφος έγινε
εκεί στο Τεπελένι
που την ντροπή που έπαθε
ποτάμι δεν ξεπλένει.

Γιορτάζουν οι πανέλληνες
για τη Μεγάλη Νίκη
μικροί μεγάλοι χαίρονται
Δόξα Τιμή τ' ανήκει.

Νίκη τριανή περίλαμπρη
απίστευτη στ' αλήθεια
γιατί μόνον οι Έλληνες
τό 'χουν παλιά συνήθεια.

Κι όμως της μοίρας της κακιάς
της Ελλάδας τα γραμμένα
σβήνουν τα γλέντια της χαράς
κι ό,τι είπαμε παρμένα.

Βροντάει χτυπάει ο Γερμανός
θάρραροι μαύροι λύκοι
από τα σπηθόλαστρα
μας παίρνουνε τη Νίκη.

Σφάζουν ρημάζουν πυρπολούν
χωριά ξεθεμιώνουν
και με θρόνους και θάνατα
με σίδηρα μας ζώνουν.

Της μάνας παίρνουν το παιδί
από την αγκαλιά της
τον άντρα της σκοτώσανε
και πνίγεται η μιλιά της.

Οι φυλακές γεμίσανε

μικρούς μεγάλους σφάζουν
αίμα οσμούν Ελληνικό
κοράκια μύρια κρίζουν.

Βογκάει τρίζει αιμορραγεί
δακρύζει και σφαδάζει
η Ελλάδα η πολύπαθη
θρηνηί κι αναστενάζει.

Στα λόγγα οι νιοί μας κρύβονται
κοιμούνται σαν τ' αγρίμια
πεινούν διψούν πεθαίνουν
στη φτώχεια και στη γύμνια.

Όλοι διψούνε Λευτεριά
τα σίδηρα δεν σπάνε
και μες τη μαύρη τη σκλαδιά
κουφάρια κουβαλάνε.

Ελλάδα μου πατρίδα μου
γλυκιά μου εσύ πατρίδα
οι θάρραροι σε ρήμαξαν
των Ούνων η ακρίδα.

Ελλάδα μου πανένδοξη
αρχέγονη πατρίδα
σής ξανά στα πόδια σου
κι άρπάξε την ασπίδα.

Όλοι διψούνε Λευτεριά
δεν έρχεται μονάχη
αρπάξε τώρα τα σπαθιά
ριχτείτε μες τη μάχη.

Ορμήστε πάλι σα θεριά
σκληροί γενείτε θράχοι
ν' ρθει και πάλι Λευτεριά
και οδήστε την αμάχη.

Παν. Κύρκος
Βασιλικό

ΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΠΙΝΕΙ ΝΕΡΟ!

Σε αυτό το σημείωμά θ' αναφερθούμε για μία τάξη πουλών, ζώων και ερπετών που δεν πίνουν νερό, εξακριβωμένο ντε φάκτο από τον υποφαινόμενο Παντελή Αρμπυρο 100% και αυτοί του Οκτωβρίου να καταγράψω αυτό το μικρό Πωγωνήσιο Χρονικό και να ανανεώσω τις δικές μου αναμνήσεις, όπως, ένα παιδί του '40 που θυμάται.

Και. Δεν πίνει νερό, γιατί πού θα βρή αυτός νερό, στις λακκίες δεν υπάρχει διότι ο λαγός δεν απομακρύνεται από εκεί που γεννιέται. Εγώ είχα μεγαλώσει έναν που τον είχα βρεί πολύ μικρό, κανά χρόνο, μόνο με χόρτα γαλατσίδα, καθόλου νερό και είχε γίνει θειρεϊός. Εξακριβωμένο και αυτό ντε φάκτο 100%. Ερχόμαστε τώρα στη χελώνα, πού να βρή κι αυτή νερό στις λακκίες, εξακριβωμένο. Εγώ που είμουν και κυνηγός ποτέ δεν είδα στο ποτάμι απ' αυτά να πίνουν νερό. Όλα τα σπίατα στις αυλές στα χωριά είχαν με καζάνια με νερό για τα ζώα, ποτέ δεν είδαμε φίδι να πίνει νερό άρα είναι εξακριβωμένο ότι τα τέσσερα ανωτέρω είδη να μη πίνουν νερό, και αυτό το δίνω και γραπτώς με αυτό μου το σημείωμα.

Παντελής Αρμπυρος
Βήσσανη

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΧΑΡ. ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Δικηγόρος

Κορδιγκτόνος 4

Τηλ. (01)8234017 - 8234273

Αθήνα

Κινητό: 0938-075545

Η ΕΥΧΗ ΑΝΤΕΞΕ 50... ΧΡΟΝΙΑ!

"Ευχόμεθα και του χρόνου", είπαν οι Τεριαχίτες του Αηλιά τους, το... 1952 και η ευχή τους άντεξε πενήντα χρόνια για να γιορτάσουν και εφέτος στο γραφικό τους εκκλησάκι! Ποιός το φαντάζονταν τότε ότι θα άντεχε τόσα χρόνια η επιμονή στην παράδοση και το κουράγιο να οδηγήσουν και εφέτος τα βήματά τους στον Αηλιά τους. Μία ευχή που φέρνει το δυνατό μήνυμα της παράδοσης και την ελπίδα ότι με αυτές τις ρίζες μπορεί να διασωθεί αυτή η παράδοση και να φέρνει κοντά τους ανθρώπους των μικρών κοινωνιών των χωριών μας που επιβιώνουν μέσα από τις Αδελφότητες και τους Συλλόγους. Κάνουμε αυτή την ιδιαίτερη αναφορά στο Τεριάχι και στον εορτασμό του Αηλιά τους, έστω και με καθυστέρηση, πρώτα για να τους συγχαρούμε και δεύτερο για να δημοσιεύσουμε μία φωτογραφία από τον εορτασμό αυτόν με την παρουσία που έκαναν οι Τεριαχίτισες με τις Πωγωνήσιες φορεσιές, που είχαν να εμφανιστούν πάνω από πενήντα χρόνια. Σαν προσφορά σε αυτή την προσπάθεια καταχωρούμε σε αυτό το φύλλο το πανηγύρι του Αηλιά Τεριαχίου σε δημοσίευμα στη "Φωνή του Πωγωνίου" του αείμνηστου Χριστόφορου Σακελλάριου στις 6-8-1952, με την ευχή που άντεξε...50 χρόνια!

Φ 340/6-8-52

«Φωνή Τού Πωγωνίου»

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΟΥ ΑΗΛΙΑ ΣΤΟ ΤΕΡΙΑΧΙ

ΤΕΡΙΑΧΙΟΝ.— Με πραγματική κίνη μεγαλοπρέπεια και έξαιρη σπουδή Πανηγυρίων σ' αυτό το χωριό το Τεριαχίον ή Τεριαχίον κατ' έτος έθνησιν πανηγυρίς του Προφήτου 'Ηλίου! Σε μιάν ρωμαντικήν και έξοχικην θέσιν βρίσκεται το χωριό 'Εκκλησιόα' οί πανηγυρίσαι καταφθάνουν από θλας τάς γενομένης Κοιτίτης τας όποιους ύποβέχεται φιλόξενα ή 'Εκκλησιαστική 'Επιτροπή' άξια προσοχής είναι ή μεγάλη προθυμία των κατοίκων για την συμβολή στην καλή άπυτυγία της Πανηγύρεως. Τό Σταυροβρόχι βρίσκεται συν γυναιεί και τέκνοις, τό Ζάβροχο, Μαυρόπουλο, Κτίσματα, ή Χρυσόβουλη, τό 'Αρχυρο-χώριον, Δελβινάκιον και από πλείστα άλλα χωριά. 'Η Θεία λειτουργία νελεύεται κατανυ-

κτικώτατα και μετά άρχίζει ό χορός έξμπροσθεν της 'Εκκλησίας μέχρι της μεσημβρίας ένώ δ 'Επιτροπή προσφέρει πλουσιωτάτους μεζέδας στους χορευτάς και ξένους! Την μεσημβρίαν άνεχώρησαν για τό χωριό θπου όλοι οί πανηγυρίσαι συνέφευγον πλουσιωτάτα μέ τους φιλοξένους Τεριαχίτας.

Τό άπόγευμα εις τό Κέντρον της Κοινότητος άρχισαν ό χορός θπου έσυνεχίσθη μέχρι των πρωϊνών ώρών.

Από τό Γιάννεν μας ήρθαν πολλά Τεριαχίτες μετά των οικογενειών των χάριν της Πανηγύρεως.

Δέν έχομε παρά να εύχαριστήσωμε τοθ Εύ γαικούς και τοίκους τοθ Τεριαχίου και τήν 'Επιτροπή τοθ χωριού διά τήν χάριον Δελβινάκιον και από έξαίρετον διοργάνωσιν της Πανηγύρεως. Ευχόμεθα και τοθ χρόνου.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Από την Αδελφότητα Αθηνών και τον Εξωραϊστικό Σύλλογο Σταυροσκιάδι εκδόθηκε το βιβλίο "ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΣΚΙΑΔΙ" στο Πάνω Πωγωνί. Συγγραφέας του βιβλίου είναι ο φιλόλογος και πολυγραφώτατος μελετητής Νίκος Υφαντής ο οποίος ταξινόμησε και συμπλήρωσε με τη γνωστή μεθοδικότητα και τεκμηρίωση το υλικό που του έδωσε ο Δημήτριος Σωτηρόπουλος. Είναι ένα βιβλίο που προστίθεται στα άλλα όμοια καταγραφής της τοπικής ιστορίας και ενισχύουν και πλουτίζουν την Πωγωνήσια βιβλιογραφία. Στις 300 σελίδες του καταγράφονται ιστορικά, λαογραφικά, εθιμικά, τοπωνυμικά, δημογραφικά και πολλά άλλα στοιχεία του χωριού. Η έκδοση πλουτίζεται με πολλές φωτογραφίες από το χωριό και το περιβάλλον, από τη ζωή και έραση των κατοίκων και τη συμπλήρωση των γενεαλογικών δένδρων των οικογενειών του Σταυροσκιάδιου.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ Ο ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

Τυπώθηκε και κυκλοφόρησε ο τρίτος τόμος "ΠΩΓΩΝΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ" της σειράς ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ με πλούσια ύλη ιστορίας, λαογραφίας, αρχαιολογίας, παίησης, λογοτεχνίας, έρευνας, στατιστικής, με πολλές φωτογραφίες και άλλα Πωγωνήσιακά θέματα που γεμίζουν 220 σελίδες. Είναι το 13ο όβλίο της σειράς ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

BIBΛIOKΡΙΤΙΚΗ

ΤΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

«ΠΩΓΩΝΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Τόμος 3ος

Εκδότης: Κώστας Κωστούλας-Ιωάννινα 2001

Γεωργίου Βρέλη

(Εφημερίδα «Η ΕΡΕΥΝΑ»)

Με ιερή πρέπεια εθνική συγκίνηση έλαβα τον τρίτο τόμο, τιτλοφορούμενο "Πωγωνιακά Χρονικά", τοπολατρείας ευαγγελισμού. Αγιασμένη θεωρώ την προσφορά του Κ.Κ. και τον γενεθλιότοπό του, Αγία των Αγίων της καταγωγής και της γενέτειρας του όπου και φωλιάζουν ιστορία, πρωϊκές και πολιτισμικές παραδόσεις. Μαρτυρική γη, η γης του Πωγωνίου, ποτισμένη αίμα και ιδρώτα και θυσιασμούς και αγώνες πατριωτικούς και εξορμήσεις αρχοντικού λαϊκού πολιτισμού. 220 σελίδες και κάθε σελίδα ένα στόμα διαπρύσιο που αφήνει στεντόρεια την ομολογική κραυγή και θερμή την επίκληση, με το ζωηφόρο μήνυμα, να ζήσει ο ακριτικός μας τόπος. Κάθε φύλλο και μια ανάσα λυτρωτική και καμίων και πόθων εκπλήρωση, γιατί διασώζεται το διάβα γενεών και γενεών, η πατρογονική εστία, τα ιστορικά μολονήματα, από πιστούς ιεροφάντες, τριάντα λογοτέχνες, ποιητές και συγγραφείς. Μια μεταλαβία στο ναό του παρελθόντος μ' αστραπολαμψη πατριδολατρικήν, πλαισιωμένη από ιριδιόμους φωτερής μνήμης και θυμίσαν και βιώσεων. Ενας σεβασμός ασπασμός αδελφικός σε τούτο το προσκυνητάρι του Γένους μας. Το βιβλίο του "πανοραμικής καταγραφής", βιβλίο και εγκόλπιο και κειμήλιο και φυλαχτό, ένα θαυματοφυλάκιο ανεκτίμητο καμίων και απαντοχής, διαποτισμένο με άρωμα θρησκευτικών αισθημάτων και φιλοπατρίας πνοή, αφιέρωμα σωτηρίας κληρονομιάς των προπατόρων μας, ευλαβικό στο εικονοστάσιο που το προσκύνουν φαμίλιες αδελφομένες, Πωγωνιακές φυσιογνωμίες, βαφτισμένες στην φυλή μας τα ιδανικά. Μέσα από τα περιεχόμενα ξεπετιούνται χέρια φιλοπατρίδων χαιρετισμών φλογερών, χειραψία θερμή πονετικό γονιού στους βλαστούς του, χειροσφιγμένο με υποκρουση τον ύμνο του νόστου, των οραμάτων συμφωνίες, της ευεξίας παλμοί αυριανών προσδοκιών. Ενας αλάνθαστος οδηγός, υπεύθυνος, στα παλιά, τα περασμένα και τα τωρινά δρώμενα. Η έκδοση καλλιτεχνικά επιμελημένη, εικονογραφημένη με φωτογραφίες Σπ. Μελετή τη τραβηγμένες εδώ και 60 χρόνια καθώς και εντυπωσιακές αεροφωτογραφίες των χωριών του Γιάννη Μπράτη, συνολικά κι ανάμεσα και

του εκδότη. Περιεχόμενα 33 αυτοτελείς ενότητες, κείμενα ποιητικά και πεζά σε οργανική σύνδεση. Ποικιλία τα θέματα και γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος ιστορικολαογραφικά, ηθογραφικά, θρησκευτικοκοινωνικά, εθιμικά, στατιστικά κλπ. υλικό καλώςδεχτο και αφομοιωμένο και εκλίκαιμένο σαν μας φέρνει σ' επαφή με το λαό των συνόρων μας, από μια 25/δα εθελοντών συνεργατών. Οι εργασίες αυτοτελείς, ριζωμένες στη Πωγωνιασική γη και σφραγισμένες με την του τοπικού σφραγίδα. Προβάλλουν ακόμα φυσιογνωμίες και προσωπικότητες πρώων μορφές, ο πολιτισμός σε πληρότητα. Δίνουν το παρόν άνθρωπο διακρίνοντας στα Γράμματα, την Εκκλησία, το εμπόριο, την ευεργεσία, γηγενείς υποδείγματα ευποιίας. Και όλος αυτός ο άθλος, το επίτευγμα του χρέους το αίσιαστο εθνικό κριτήριο οφείλονται στον εκδότη, τον ρέκτη εκδότη Κώστα Κωστούλα, αφιερωμένο και δημιουργικό δουλευτό, πολυγραφοτάτο και δραστηριοποιημένο με ώριμη ζωτικότητα και αποδοτική σε έργο κοινωνικό, δημοσιογραφικό και εθνοφελές με το έντυπο όργανο προβολής, τη "Φωνή του Πωγωνίου". Πολύ το βάρος που αγόγγυστα σηκώνει, βάρος εξαισιασμού του. Μια παρουσία παρηγόρησε αυτόχρονες και ξενητεμένους.

Με το τρίτο τόμο ευχόμεθα ολόψυχα να τους εκατοστήσει αφού πλουτίζεται η Πωγωνιασική βιβλιογραφία που στέκεται πηγή διαφωτιστική και πεδίο έρευνας, μελετητών και κοινού, σε μία πορεία που ανατρέπει σε παρελθόν δοξασμένο αλλά και εφιαλτικό από κατοχές και τυραννίες. Καταχωρούμε μερικές στροφές από την ελεγειακή σπονδή του πόνου, της οδύνης, του σπαραγμού και της κρατικής αδιαφορίας, για την εγκατάλειψη και ερήμωση του Πωγωνίου, τιτλοφορούμενη "Κλάψε Πωγωνί", του ευαίσθητου και εμπνευσμένου ποιητή Κώστα Κωστούλα. "...Κλάψε Πωγωνί / για την ομορφιά που έβρησε / τη ζωή που γέμισε πίκρα / τον αέρα που βογγάει από θρήνους / Κλάψε Πωγωνί / γι' αυτούς που σε αποχαιρετούν / στα καπνισμένα αγνάνα / στις ολόμαυρες ράχες / στο δρόμο της φυγής με δάκρυα και πόνο".

ΤΟ ΞΑΝΑΣΤΗΣΑΝ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΟΙ ΚΑΚΟΛΑΚΚΙΤΕΣ!

Γράφαμε ότι τα πανηγύρια της Παλιουρής, του Ωραιοκάστρου, του Βομπλού και της Λαμπιστριάς Κάτω Λάβδανης είναι τα τελευταία της χρονιάς του Πωγωνίου. Τώρα, πρέπει να αλλάξουμε αυτή την τάξη πανηγυριών και να γράφουμε σαν τελευταίο πανηγύρι στο Πωγωνί, του Κακολάκκου, του Αγίου Δημητρίου. Τα κατάφεραν οι Κακολακκίτες και το ξανάστησαν ή καλύτερα το...ανάστησαν, το παλιό τους πανηγύρι του Αγίου Δημητρίου. Κι εφέτος συγκέντρωσε πάνω από 100 άτομα στο τραπέζι, χωριανούς που ήρθαν από μακριά, κοντοχωριανούς και φίλους. Με το τραπέζι τους, τους μεζέδες τους, τα κρασιά και τα ρακιά τους και προπαντός με κέφι και χορό. Γιατί δεν θέλουν να χαθεί και η παράδοση που λέει "χόρευε Ρομπατίνα και Κακολακκίτικα". Αξίζουν ένα μπράβο που τολμούν να κάνουν πανηγύρι σε μία νεκρή, πανηγυριώτικα, περίοδο και να γεμίζουν το παλιό κοινοτικό κατάστημα μέσα σε μία ατμόσφαιρα γλεντιού και χορού αλλά περισσότερο σε μια ατμόσφαιρα ελπίδας ότι τίποτε ακόμα δεν χάθηκε για τα χωριά μας. και να σκεφθεί κανείς ότι τον χειμώνα που πέρασε κάποιες βδομάδες το χωριό είχε κάτοικους...μηδέν!

Αντε, καλό κουράγιο, και του χρόνου καλύτερα.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΔΕΝΕΙ ΤΗΝ ΟΜΠΟΛΙΑ;

Προσκεκλημένος από τη Λαογράφο κα. Ευαγγελία Αντζάκα-Βέη, σε ένα λαογραφικό σεμινάριο σε ξενοδοχείο των Ιωαννίνων, που οργάνωσε το Λύκειο Ελληνίδων με θέματα σχετικά με τους παραδοσιακούς χορούς, κάθησα δίπλα με τον πρόεδρο της Αδελφότητας Θησαυριτών κ. Εμμ. Γούναρη και παρακολούθησα ομιλητές και κριτική. Το θέμα ενδιαφέρον, και εύστοχα ήταν όσα ακούστηκαν για την αυθεντικότητα των χορών που χορεύονται από τα διάφορα χορευτικά συγκροτήματα και πόσο διατηρείται η παράδοση. Ακούστηκαν όλες οι απόψεις από την άκρα απαισιοδοξία για το μέλλον της χορευτικής παράδοσης μέχρι την άκρα αισιοδοξία ότι, παρόλες τις παρεκκλίσεις η παράδοση συνεχίζεται και δεν κινδυνεύει. Εγινε μάλιστα και μία αναφορά στα "χοροστάσια" των χωριών, όπου διατηρούνται ακόμα τα παραδοσιακά μας πανηγύρια, με αντιπατικές απόψεις για την αυθεντικότητα ή τον "φαστιβαλικό" χαρακτήρα που παίρνουν σε αρκετά χωριά. Με το φίλο Μανώλη Γούναρη μικροσχολιάσαμε τα όσα ακούστηκαν, αισιοδοξήσαμε λιγάκι ακόμη για τα δικά μας πανηγύρια, αλλά ο προβλη-

ματισμός μας επικεντρώθηκε στα χορευτικά μας συγκροτήματα που αραιώσαν επικινδύνως και που σπάνια βλέπουμε την Πωγωνιασική φορεσιά να στολίζει τα χοροστάσια των χωριών μας στα πανηγύρια. Όχι πως δεν υπάρχουν σtolές διαθέσιμες και κορίτσια να τις φορέσουν. Το πρόβλημα είναι στο δέσιμο της ομπόλιας. Και εκεί που για το Πωγωνί μας διατηρήσαμε μία αισιοδοξία για το μέλλον των παραδοσιακών μας χορών, κλείσαμε τη συζήτηση με τον προβληματισμό. "Και ποιος θα δένει την ομπόλια". Πιστεύω πως είναι ένας προβληματισμός στο οποίο συμφωνούν και άλλοι Πωγωνήσιοι. Καλό και θετικό θα ήταν να προβληματιστούν και οι Πωγωνήσιες. Κάποιες που ασχολούνται με τα Σωματειακά θέματα, αλλά και τα κορίτσια που αγαπούν το Πωγωνί μας, θα μπορούσαν να κάνουν μία προσπάθεια να...αντιγράψουν τις λίγες ηλικιωμένες γυναίκες που ακόμη μπορούν και δένουν την ομπόλια και να βοηθήσουν σε αυτή τη μοναδική την ανεπανόλητη εμφάνιση του γυναικείου κεφαλόδεσμου, στο "φωκίολισμα".

Κ.Χ.Κ.

ΟΙ ΜΕΡΟΠΑΙΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ CD ΚΑΙ ΚΑΣΕΤΕΣ ΜΕ ΠΩΓΩΝΗΣΙΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΤΡΟ ΛΟΥΚΑ ΧΑΛΚΙΑ

Στα πλαίσια της Πολιτιστικής δράσης των Μεροπαίων, η Αδελφότητα Μεροπαίων Θεσσαλονίκης κυκλοφόρησε σε CD και κασέτες το "Ρομπιανό Πανηγύρι" με σκοπούς του Πωγωνίου. Παίζει κλαρίνο ο Πέτρος Λούκας Χαλκιάς, βιολί ο Αχιλλέας Χαλκιάς και τραγουδούν οι Αντώνης Κυρίτης και Κων. Θεοδώρου.

Η έκδοση αυτή αποτελεί μία αυθεντική παραγωγή με Πωγωνήσιους σκοπούς σε μία εκτέλεση που θα ικανοποιήσει και τους πιο απαιτητικούς λάτρεις της Πωγωνήσιας μουσικής παράδοσης. Είναι άλλωστε η πρώτη έκδοση σε CD που παρουσιάζεται από φορέα του Πωγωνίου και οι Μεροπαίοι πρωτοπορούν σε αυτή την πολιτιστική δράση. Η έκδοση αυτή διατίθεται: Στη Θεσσαλονίκη από τον πρόεδρο της Αδελφότητας κ. Γεώργιο Τζήμα Ερμού 39 τηλέφωνο 279002 και από το STUDIO 3. Στα Γιάννινα από τον Χαράλαμπο Κωστούλα πρόεδρο του Εξαρχιστικού Συλλόγου, Ι. Παλαιολόγου 4, τηλέφωνο 27094. Στην Αθήνα στο κατάστημα του Μεροπαίου Γεωργίου Ευθυμιάδη Κυδαθηναίων 29 στην Πλάκα.

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΓΙΑ ΤΑ «ΧΡΟΝΙΚΑ»

Αγγελική Βλαχιώτη:

"...οι σελίδες του, είναι από ψυχή και πέτρα Πωγωνήσια, από μοιρολόγια και αναθέματα, από μνήμες, ξεριζώματα, αλλά και προκοπές και προσδοκίες. Γιατί πράγματι το Πωγωνί, έχει ανθρώπους που το πονάνε και το υπηρετούν"

Κων/νος Κουλιδίας:

"Τα "Πωγωνιακά Χρονικά" είναι μια θαυμάσια κυψέλη. Συγκεντρώσατε ενδιαφέρουσες ιστορικές εργασίες κι όχι μόνο για το αγαπημένο

σας Πωγωνί. Είστε ακούραστος εργάτης και ιστορικός ερευνητής του τόπου σας. Αξίζετε θερμών συγχαρητηρίων"

Αλέκα Βασ. Τζέλη:

"...αισθάνομαι την ανάγκη να συχαρώ τον ακούραστο "εργάτη" του λόγου και της πέννας, εσάς Κε Κωστούλα, για τις σκόνηνες προσπάθειές σας, να κρατήσετε ζωντανές τις μνήμες της ξεχασμένης μας πατρίδας από τους εσκαπόμενους κρατούντες, για να τις νένονται οι επερχόμενες γενεές".

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για την συμπαράσταση, συναντίληψη και ενθάρρυνση στην εκδοτική μας προσπάθεια, στους αναγνώστες, φίλους και συμπατριώτες μας κ.κ. Θ. Κωστούλα, Κασσιανή Καλούδη, Ελευθερία Βαλαβάνη, Θρασ. Λέτσιο, Κική Σόμπολου, Αγγελική Βλαχιώτη, Νικ. Γκλίναβο, Δωροθέα Αδαμαντιάδη, Ευγενία Μητσούλη, Αθαν. Σπύρου, Ρομύλο Καλούδη, Βασιλική Στόλη, Πέτρο Τόμο, Χρ. Μάρη, Ευάγγ. Κουτσαβέλη, Ερμώνα Μαυρογιώργου, Γεώργιο Τζόβα, Μαρία Αλεξάκη, Χαρίλ. Καραγιάννη, Ειρήνη Λαϊνιώτη.

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΕ....ΑΝΑΜΟΝΗ!

Μπήκαμε βέβαια σε προεκλογική περίοδο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Τον χρόνο τον Οκτώβριο θα γίνουν οι εκλογές. Κάποιες προεργασίες και διαβουλεύσεις φαίνεται πως άρχισαν με τη σκέψη ότι θα διατηρηθεί το ίδιο καθεστώς των "Καποδιστριακών" ρυθμίσεων. Οι άρχοντες εντείνουν τις προσπάθειες για να παρουσιάσουν έργο και να διεκδικήσουν πάλι την ψήφο. Ακούγονται ακόμη και κάποια ονόματα και διάφοροι συνδυασμοί. Όλα όμως αυτά είναι υπό αίρεση καθώς κάθε βδομάδα και με τις αλλαγές στο Υπουργείο όλα και νέα σχέδια οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης βγαίνουν στον αέρα. Εντονή είναι η φήμη, που επαναλαμβάνεται, για σύμπτυξη των Δήμων από 900 σε 300. Και πολλά άλλα γράφονται για "Συμπολιτείες", για τα Τοπικά Συμβούλια, έργα, χρηματοδότηση, προσωπικό κλπ. Κάτι από αυτά θα γίνει στο τέλος και η τύχη των Ο.Τ.Α. Πωγωνίου είναι αβέβαιη. Είτε τώρα, είτε στην επόμενη μετά τέσσερα χρόνια περίοδο η γεωγραφία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Πωγωνίου θα αλλάξει. Το μεγάλο πρόβλημα και η μεγάλη αδυναμία της επαρχίας μας είναι η πληθυσμιακή αποδυνάμωση. Και σίγουρα τα χωριά του Πωγωνίου θα βρεθούν σε έναν ευρύτερο οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ίσως τώρα γίνεται πιο επίκαιρο αυτό που συχνά γράφουμε ότι το όνομα των χωριών θα μείνει στις σφραγίδες των Αδελφοτήτων και των Συλλόγων, αλλά και η διατήρηση της χωριανικότητας, της κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης των χωριών θα εξαρτηθεί τελικά από τη δράση αυτών των συλλογικών φορέων. Άλλωστε η ιστορική παράδοση έχει αναγνωρίσει τη μεγάλη συμβολή των Αδελφοτήτων στην ανάπτυξη των χωριών μας.

ΑΝ ΣΟΥΤΥΧΕΙ!

Θα 'πρεπε να είναι πρώτο θέμα στα μέσα ενημέρωσης. Θα 'πρεπε να είναι θέμα εκτός Ημερησιάς...καί...και...αναπτυξιακά τοπία μας! Αν, λοιπόν, κάποιος από τους λίγους αγρότες μας, κάποιος σπάνιος...τουρίστας, κάποιος ανέμελος κτηνοτρόφος, κάποιος ρομαντικός περιπατητής ή κάποιο ζευγάρι ερωτευμένων, τύχει και βρεθεί σε ακτίνα...επιτηρήσεως των...ναρκοφρουρών, και σε ακτίνα...βολής, τί γίνεται; Και μόνο αυτή η σκέψη είναι αρκετή να μας πλημμυρίσει ο τρόμος και να το βάλλουμε στα πόδια και να φύγουμε κα μέσα ενημέρωσης. Πρόκειται για να απαξιωθεί ακόμη περισσότερο ο λαός μας. Και μόνο αυτή η σκέψη και η φήμη φτάνουν για να υπονομευτεί κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια ακόμη και αγροτική. Και όμως ακόμη δεν ξεσηκώθηκε κανείς. Ας τολμήσει όμως να κάνει περίπατο στο...δάσος και στα...τσαίρια του, με τη σκέψη ότι μπορεί να τον σηκώσουν φύλαγοι να εμποδίσουν να αρμαδεύει κάποιος...ναρκοφρουρός!

ΕΥΓΕΝΙΑ Μ. ΠΑΝΤΕΛΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης
Πανεπιστημιακής Οφθαλμολογικής Κλινικής
Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Αθηνών

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΚΥΨΕΛΗΣ 100
ΠΛ. ΚΥΨΕΛΗΣ - ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 82.21.326
ΚΙΝ.: 0944-349.734

ΞΕΦΥΛΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΟΙ... «ΠΩΓΩΝΗΣΙΕΣ»!

Πολλές φορές μιλάμε για την παράδοση. Γενικά θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι ό,τι μένει αφού περάσει την επικαιρότητα. Και ασφαλώς δεν γνωρίζουμε τι θα μείνει στην παράδοση από όσα συμβαίνουν σήμερα στον τόπο μας. Στην Πωγωνήσια παράδοση κυρίαρχο είναι η ιδιότυπη Πωγωνήσια φορεσιά με τον χαρακτηριστικό κεφαλόδεσμο, την ομπόλια και το φακίολισμα. Είναι κάτι σαν την Πωγωνήσια ταυτότητα μου έμεινε έστω κι αν καμιά Πωγωνήσια γυναίκα δεν φοράει αυτή την παραδοσιακή φορεσιά. Μένει ανάμνηση σε παλιές φωτογραφίες και σε εκδηλώσεις, που κι αυτές τελευταία σπανίζουν, κυρίως από την αδυναμία να βρεθούν παλιές "στολίστρες" να φορέσουν την ομπόλια. Παρόλη αυτή την "φτώχεια" μας στη παραδοσιακή φορεσιά μας, κάποιος φίλος μου είπε κάτι που δεν το γνώριζα ή δεν το πρόσεξα, και δεν ξέρω αν πολλοί Πωγωνήσιοι το γνωρίζουν. Κάτι, που είναι μια άλλη μορφή παράδοσης. Μου είπε λοιπόν ο φίλος, που δεν είναι και Πωγωνήσιος, πως υπάρχουν ακόμη "Πωγωνήσιες" που είναι "φακίολισμένες" και ...καμαρώνουν! Μου είπε, πως όταν τοποθετήθηκαν τα κολωνάκια σήμανσης στις παρυφές των δρόμων με τα ανακλαστικά κόκκινα και άσπρα σημάδια και με τις οριζόντιες γραμμές σε άσπρο και μαύρο, οι οδηγοί στη Ήπειρο τα ονόμασαν..... "οι Πωγωνήσιες"! Φωτογράφησα μία τέτοια "Πωγωνήσια", από παλιά σημαση σε Εθνικό δρόμο

που.....καμαρώνει ακόμη για να συμπληρώσει αυτή την καταγραφή, για τους αναγνώστες της εφημερίδας, για να θυμούνται το Πωγωνί κάθε φορά που τρέχουν στους δρόμους και βλέπουν τις... "Πωγωνήσιες" οι οποίες τους προστατεύουν από...ξεστράτισματα. Και στην ανακάλυψη των αναμνήσεων κάπου η σκέψη θα γυρίσει στο χωριό, στο χοροστάσι που κάποτε γέμισε από λυγρόκορμες κοπέλες και γυναίκες με τις παραδοσιακές φορεσιές. Η παράδοση ζει και μένει στις καρδιές μας, στο δρόμο της ζωής μας και στους δρόμους, όπου μία άλλη παράδοση μιας έξυπνης παρατήρησης, άφησε την ανάμνηση, μία άλλη ανάμνηση της Πωγωνήσιας φορεσιάς, με τις... "Πωγωνήσιες"!

Κ.Χ.Κ.

Ο ΥΣΤΑΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

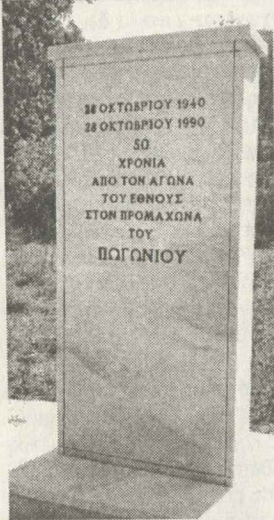
Έσθσε το φως το επίγειο, Μάνα, και τώρα πορεύσου προς το Ουράνιο Φως το αιώνιο. Τελείωσε το λάδι της ζωής και τώρα άφησε σε μας το χρέος και τη φροντίδα να κρατάμε αναμμένο το κανδήλι της μνημόσυνης σου, να τιμούμε τη μνήμη σου, τη θύμησή σου: Κι άφησε πίσω σου, παιδιά, εγγόνια και διατέγγονα για να εκπληρώνουμε αυτό το χρέος μας. Μας έφερες στον κόσμο, μας ανάθρεψες, μας ανάστησες, μας προστάτευσες, μας φρόντισες, μας συμβούλεψες, μας καθοδήγησες στο δρόμο της ζωής. Κι άφησες σε μας όλους παρακαταθήκες ζωής, νοθεσίες και μολονήματα για να μη λησμονούμε ποτέ την παρουσία σου γύρω μας, σαν σκιά, σαν καταφύγιο ζωής, κάθε φορά που χρειάζεται να πάρουμε δύναμη για να αντιμετωπίσουμε μια δυσκολία. Γιατί, αγωνιστήκες, Μάνα, πολύ για μας, πόνεσες, κουράστηκες και υπέφερες πολύ, και μας έμαθες πως να ξεπερνάμε τις δυσκολίες, τις πίκρες και να κατακτούμε τη ζωή. Μας άφησες Μάνα, δείγματα της σκέψης σου, της σφαιρότητας, της καρτερίας, της σπαρτιάς και της απεραντής αγάπης, για να σε έχουμε στη δική μας σκέψη παράδειγμα και οδηγό και να κρατούμε τη μνήμη σου στο χρέος και στο καθήκον μας. Μας άφησες Μάνα, δείγματα των χειρών σου, της δουλειάς σου, έργα ψυχής και καρδιάς, γεμάτα από φροντίδα και αγάπη, ενθύμια με πλεονάσμα σπαρτιάς, κειμήλια στα σπητικά μας, για να σε θυμούμαστε κάθε φορά που στολίζουμε τις γωνιές των σπιτιών μας. Και κεί θα σε δρίσκουμε πάντα μπροστά μας, και θα σε βλέπουμε να μας χαμογελάς όπως κάθε φορά που μας πρόσφερες τη βοήθειά σου, τα δώρα σου γεμάτα αγάπη, καλωσύνη και έκφραση χαράς. Πονέσαμε και κλάψαμε στο έδαφος σου, αλλά μένεις στις καρδιές μας, στις αναμνήσεις μας σε μέρες χαράς, σε μέρες που γεμίζουμε το τραπέζι σου, και στην προσέγγισή μας έδινες την ευχή σου, τις ευχές σου, με το πλεονάσμα της μεγάλης καρδιάς σου. Τώρα αναπαύεσαι στη γη της Πρέβεζας που έζησες κι αγάπησες για 70 χρόνια, χωρίς να ξεχάσεις το Δολό που γεννήθηκες και πάντα αφιέρωνες το Τάμα σου. Τίποτε από αυτά δεν θα ξεχάσουμε στο χρέος μας να τιμούμε και να κρατάμε τη μνήμη σου. Ας είναι ελαφρύ το χάρμα που σε σκέπασε, και μεις παιδιά εγγόνια και διατέγγονα θα κρατάμε αναμμένο πάντα το κανδήλι της μνήμης σου και θα σε θυμούμαστε με σεβασμό και αγάπη. Πορεύου εν ειρήνη προς το αιώνιο φως.

Ο Κωστής σου

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2001

ΟΥΤΕ ΔΕΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΝΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Για μία ακόμη φορά ο Δήμος Δελβινάκιου παρέλειψε να κάνει έστω μια δέηση στο Χάνι Δελβινάκι, την ημέρα της εθνικής επετείου του ΟΧΙ του 1940. Με πρωτοβουλία προηγούμενης Δημοτικής Αρχής είχε στηθεί εκεί μία αναμνηστική στήλη που θύμιζε τη συμβολή των Πωγωνησίων στον αγώνα του Έθνους. Στο Πωγώνι, εκείνη την ημέρα, εκείνη την αυγή, ήταν ο προμαχώνας του Έθνους. Δέχθηκε την πρώτη επίθεση και πρόβαλε την πρώτη αντίσταση. Στην αμυντική οργάνωση της περιοχής πρωταγωνιστικό ρόλο έπαιξε το Τάγμα Δελβινάκιου που το συγκροτούσαν κυρίως Πωγωνήσιοι κληρωτοί και επίστρατοι. Ήταν μια ιστορική εύνοια για το Πωγώνι και τους Πωγωνήσιους να προσφέρουν αυτή την υπηρεσία στην πατρίδα από την έπαλξη αυτή, το πρωινό εκείνο της 28ης Οκτωβρίου 1940. Το 1990, με τη συμπλήρωση 50 χρόνων από την ημέρα του ΟΧΙ, και με την πρωτοβουλία του Δήμου Δελβινάκιου και άλλων φορέων του Πωγωνίου στήθηκε στο Χάνι μία αναμνηστική στήλη την οποία ευλόγησε και αποκάλυψε ο μακαριστός Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης Σεβαστιανός. Αυτή τη στήλη την κατέστρεψε ο σημερινός Δήμαρχος Δελβινάκιου, άκριτα και αδικαιολόγητα και θα λέγαμε χωρίς σεβασμό σε ένα μνημείο που ανήκε σε όλους του Πωγωνήσιους και αποτελούσε μια ένδειξη χρέους στους μαχητές Πωγωνήσιους του Τάγματος Δελβινάκιου και μία σημειολογία της τοπωνυμίας και της προσφοράς των Πω-

γωνησίων. Οποιαδήποτε νόθευση εκείνης της ηρωικής στιγμής για το Πωγώνι είναι ανεπίτρεπτη και απαράδεκτη. Για την ιστορία και με την ευκαιρία της επετείου δημοσιεύουμε τη φωτογραφία από την αναμνηστική εκείνη στήλη και την τελετή της αποκαλύψεως από το τότε Δεσπότη μας αοίδιμο Σεβαστιανό.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα ξεκίνησε ο εορτασμός της 28ης Οκτωβρίου στην Πωγωνιανή. Την Παρασκευή στο Δημοτικό Σχολείο έγινε γιορτή της Σημαίας με απαγγελίες ποιημάτων και τραγουδιών των μαθητών και μαθητριών. Τη ίδια ημέρα έγινε και στο Γυμνάσιο Λύκειο η γιορτή της Σημαίας, η παράδοση στον αριστούχο μαθητή Παντελή Δέρμο, βράβευση αριστούχων και αριστείων προόδου, επίσης απονομή χρηματικού ποσού από τον Φιλεκαπαιδευτικό Σύλλογο Πωγωνιανής στους αριστούχους από δωρεά που υπάρχει για το σκοπό αυτό. Μαθητές και μαθήτριες απήγγειλαν ποιήματα, τραγούδια της εποχής εκείνης καθώς έγινε και προβολή σλαϊτς. Παραβρέθηκε και ο προϊστάμενος της 2-βάθμιας εκπαίδευσης

κ. Δ. Σκιαδάς, ο οποίος μιλώντας για την επέτειο του ΟΧΙ του 1940 με δάκρυα στα μάτια ενέφερε τον τραυματισμό του πατέρα του την εποχή εκείνη στα βουνά του Πωγωνίου, που συγκίνησε όλο το ακροατήριο. Το πρωί της 28ης Οκτωβρίου μετά τη θεία λειτουργία έγινε δοξολογία στον ιερό Ναό, στη συνέχεια παράδοση των μαθητών και μαθητριών των σχολείων και των Τεχνικών Σχολών Ι. Λάτση. Μετά, επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο Ηρώο της πλατείας. Τέλος στο αμφιθέατρο του Γυμνασίου εκφωνήσε τον πανηγυρικό της ημέρας ο καθηγητής κ. Κων/νος Πλιακοπάνος, ο οποίος αναφερόμενος στο ιστορικό της επετείου εντυπωσίασε το ακροατήριο.

Γ.Π.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
ΓΟΥΝΑΡΗ 36 - ΕΛΛΗΝΙΚΟ - Τ.Κ. 167 77 ΤΗΛ.: 9624250 FAX: 9618929

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ
ΥΛΙΚΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- αυτοματισμοί
- θυροτηλέφωνα
- τηλεφωνικό υλικό
- πίνακες
- ενδοσυνεννοήσεις
- όργανα μετρήσεως
- φθορισμός
- λαμπτήρες
- φωτιστικά σώματα
- παντός τύπου

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

- ♦ Μικρό καλοκαιράκι ο Οκτώβριος, όπως το θέλει η λαϊκή μας παράδοση!
- ♦ Ζέστες και λιακάδες και καθόλου βροχή.
- ♦ Και δύσκολα για τους κτηνοτρόφους μας αλλά και τους...κυνηγούς, που τα σκυλιά τους δεν έβρισκαν τον τορό των λαγών!
- ♦ Και ήρθαν και λίγο πίσω τα ...καζάνια! Το ρακί όμως θγήκε, και όπως είπαν οι ειδικοί ...δοκιμαστές, ήταν και καλό.
- ♦ Με τον Οκτώβριο μπήκαμε και στην προεκλογική περίοδο για τους τοπικούς μας άρχοντες!
- ♦ Ακόμη όμως οι υποψήφιοι δεν...ξεμύτησαν!
- ♦ Άρχισαν βέβαια να ακούγονται μερικές παρασκηνιακές κινήσεις, αλλά όπως φαίνεται θα τελειώσει ο χρόνος αυτός και από πρωτοχρονιά και μετά θα φανεί η...κίνηση!
- ♦ Ας μη χολιάζουμε, δεν θα μείνουμε χωρίς ...άρχοντες!
- ♦ Οι κυρίαρχοι βέβαια θα είναι οι άλλοι ...άρχοντες! Οι τουφεκιοφόροι κυνηγοί!
- ♦ Γιατί, αυτοί πέτυχαν το ...πρόγραμμά τους
- ♦ Τα κατάφεραν να μη γίνει ούτε κυνηγετική περιοχή, ούτε καταφύγιο θηραμάτων και αυτή την τετραετία της "Καποδιστριακής" Αυτοδιοίκησης!
- ♦ Κι ας τόχαν όλοι οι υποψήφιοι Δήμαρχοι και Κοινοτάρχες στα προγράμματά τους, κάποιοι μάλιστα και σε φυλλάδια!
- ♦ Κι εκείνοι, οι κυνηγοί, πήραν φόρα και μπήκαν και στα καμένα και..."κάντε πέρα ρέ" άκουσαν μερικοί που τόλμησαν να τους...μαλώσουν!
- ♦ Και το νερό, νεράκι άρχισαν να λένε και τον Οκτώβριο σε μερικά χωριά οι λίγοι που έμειναν αργά.
- ♦ Και τον Νοέμβριο που μπήκε, με την καθυστέρηση αυτού του φύλλου μας, ακόμη χειρότερα τα πράγματα.
- ♦ Να αρχίσουμε να το γράφουμε από τώρα για του χρόνου και για τους άρχοντες!
- ♦ Και να δείτε, καθώς είναι και προεκλογική περίοδος, πως, όλοι οι υποψήφιοι θα υποσχεθούν...ραβδοσκόπους!
- ♦ Σκόπι και ραβδί που μας...χρειάζεται!
- ♦ Τί θα γίνει τώρα με τα σκουπίδια του Πωγωνίου;
- ♦ Μιά μελέτη που εγκρίθηκε έρριξε την επαρχία μας και τους ΟΤΑ μας, στη χωματερή της Κόνιτσας.
- ♦ Τώρα η Κόνιτσα, το Δημοτικό τους Συμβούλιο, αποφάσισε πως δεν μας θέλει!
- ♦ Θα συνεχίσουμε λοιπόν, κάθε ρέμα και χωματερή, κάθε γεφύρι και αποθέτης....
- ♦ Με...ηλεκοντρόλ έρχονται τα γαϊδουρομούλαρα φορτωμένα με λαθραία εμπορεύματα από Αλβανία!
- ♦ Ανθεί και αυτό το είδος λαθρεμπορίου στα σύνορα! Οι συνοριοφύλακες κάνουν θάρδια στο δρόμο του ...Μετσόβου!
- ♦ Μπορεί, και να μην έχουν...αρμοδιότητα στα ...γαϊδουρομούλαρα!
- ♦ Έτσι την σκαπουλάρουν κι άλλα γαϊδούρια.....
- ♦ Αλλά, να τελειώσουμε με κάτι ευχάριστο, γιορτές που έρχονται.
- ♦ Τσίπουρο προμηθευτήκατε; Είναι καιρός να θρεϊτε
- ♦ Δεν χρειάζονται συστάσεις. Είναι και καλό, Και κάνει κέφι και...κέφαλι...
- ♦ Ρουφήξτε κανένα, και πέρα οι στενοχώριες! Η μόνη αυθεντική ανάμνηση από το παλιό Πωγώνι μας. Κάτι ήξεραν οι παλιοί που και με φτώχεια και με έχος τώχαν παρέα!!

Κ.Χ.Κ.

Η ΠΟΤΟΠΟΙΙΑ - ΚΑΒΑ
ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Παλαιολόγου 4-Ιωάννινα, Τηλ. 27.094
Για τις γιορτές, πανηγύρια και κάθε μέρα
ποτά και κρασιά σε πλούσια συλλογή